

3. Вароди Э.И. К гельминтофауне лисицы обыкновенной (*Vulpes vulpes* L., 1758) в Украине / Э.И. Вароди // Тез. докл. XII конф. Укр. наук. тов. паразитол. – Севастополь, 2002. – С. 20.

4. Особливості епізоотології гельмінтозів м'ясоїдних в умовах великих промислових міст України / В.С. Шеховцов, Л.І. Луценко, С.В. Павленко, А.В. Пригодін, П.А. Руденко, С.М. Тресницький // Зб. наук. праць Луган. нац. аграр. ун-ту. – Луганськ, 2003. – № 31/43. – Т.2: Ветеринарні науки. – С. 569–572.

УДК 619:618.56:636.2

ВЕЛЬБІВЕЦЬ М.В., ПЛАХОТНЮК І.М., БАБАНЬ О.А., ОРДІН Ю.М.,
ЄРОШЕНКО О.В., кандидати вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПЕРЕБІГ ПІСЛЯРОДОВОГО ПЕРІОДУ В КОРІВ ЗА НОРМИ ТА ПАТОЛОГІЇ

У статті наведені дані щодо особливостей перебігу післяродового періоду в корів за нерегулярного проведення моціону в зимово-весняний період року. Встановлено поширення патологічних процесів у статевих органах (субінволюція, метрит, вагініт, вестибуловагініт та їх асоціації).

Ключові слова: корови, субінволюція матки, метрит, цервіцит, лохії.

Від корів можна чекати високої продуктивності і рентабельності лише тоді, коли вони здорові, своєчасно запліднюються і народжують життєздатних телят [1].

Хвороби статевих органів у корів можуть викликати тривалі розлади відтворної функції, зниження продуктивності та передчасного вибракування, що є значною проблемою у скотарстві [2, 3].

Матеріалом для експериментальних досліджень були клінічно здорові та хворі на гострий післяродовий ендометрит корови чорно-рябої породи колективних сільськогосподарських підприємств.

Мета роботи – вивчити особливості перебігу післяродового періоду в корів за норми та патології.

Перебіг післяродового періоду оцінювали за даними клінічних обстежень тварин за змінами, які відбувалися в статевих органах після родів. Ректальним дослідженням визначали величину, топографію, консистенцію, наявність вмісту матки, а також її скоротливу здатність.

Після дослідження 62 корів, які перебували в післяродовому періоді установили, що у 16 (25,8 %) тварин перебіг післяродового періоду був фізіологічний, у 10 (16,1 %) – реєстрували субінволюцію матки, а у 36 (58,1 %) – субінволюцію ускладнену запаленням статевих органів.

Особливості перебігу післяродового періоду в піддослідних корів наведені в таблиці 1.

З даних таблиць видно, що нормальну інволюцію матки спостерігали у 25,8 % корів. У цих тварин протягом першої доби післяродового періоду у шийці матки утворювалася слизова пробка. Лохії виділялись у вигляді конусовидного шнура жовтого або червонуватого кольору, густої консистенції. У наступні два дні вони набували світло-рожевого кольору. Потім поступово кількість лохий збільшувалася, а колір їх став темно-бурим. Максимальна кількість лохий

виділялася на 7–9 добу після родів. У цей час сідничні горби і корінь хвоста були забруднені лохіями. В подальшому кількість їх поступово зменшувалася, а колір змінювався до темно- та світло-коричневого. Наприкінці другого тижня після родів лохії ставали прозорими. Виділення лохій тривало протягом $15,8 \pm 0,8$ діб.

Таблиця 1

Перебіг післяродового періоду у корів за норми та патології, n 62

Показники	Нормальний перебіг	Патології	
		Субінволюція	Субінволюція і запалення
Кількість тварин	16	10	36
Тривалість виділення лохій, діб	$15,8 \pm 0,8$	$29,5 \pm 1,1$	$35,3 \pm 1,7$
Лізис жовтого тіла, діб	$13,5 \pm 0,5$	$14,9 \pm 0,5$	$18,2 \pm 0,6$
Завершення інволюції, діб	$21,1 \pm 0,9$	$37,4 \pm 1,2$	$39,2 \pm 1,5$
Період до 1-ї стадії збудження, діб	$37,3 \pm 2,9$	$46,7 \pm 3,1$	$59,2 \pm 4,0$
Період до запліднення, діб	$52,5 \pm 4,3$	$68,1 \pm 5,4$	$89,5 \pm 8,7$
Неплідність на корову, діб	$22,5 \pm 2,2$	$38,1 \pm 3,6$	$59,5 \pm 7,3$

У перші дні після родів стінка матки збиралася у складки, через неї пальпувалися карункули. У наступні два дні стінка матки потовщувалася (за рахунок ретракції м'язів) настільки, що через неї неможливо було пальпувати карункули, а її складки у цей період відчувалися найвиразніше. Починаючи з 5–6 доби післяродового періоду складки матки поступово розрівнювалися, стінки її ставали тоншими і м'якшими, роги матки наближалися до входу в таз. У тазовій порожнині матка розміщувалася через 2–2,5 тижні після родів, а її інволюція закінчувалася через $21,1 \pm 0,9$ діб. Період до 1 стадії збудження статевого циклу тривав $37,3 \pm 2,9$ діб, а до запліднення – $52,5 \pm 4,3$ діб. Неплідність на одну корову в середньому становила $22,0 \pm 2,2$ діб.

Жовте тіло вагітності пальпувалося протягом $13,3 \pm 0,5$ діб після родів. До цього часу яєчники ставали бугристими, що свідчить про розвиток третинних фолікулів.

Субінволюція матки зареєстрована у 74,2 % корів. Перші дні післяродового періоду у цих тварин характеризувалися виділенням рідких кров'янистих лохій або повною їх відсутністю. В подальшому у 16,1 % корів лохії ставали червоно-бурими і виділення їх тривало до кінця післяродового періоду.

За субінволюції період виділення лохій збільшувався на 13,6 діб. Лізис жовтого тіла тривав на 1,4 доби довше. Інволюція статевих органів затримувалася на 16,3 діб. Тривалість періоду до 1 стадії збудження зростала на 9,4 діб. Тривалість періоду до запліднення та розміри неплідності зростали на 15,6 діб.

У 58,1 % корів із субінволюцією матки на 5–15 добу після родів лохії ставали брудно-бурими, водянистої консистенції, з домішками сіро-бурих пластівців і набували неприємного запаху (гнійно-катаральний ексудат).

За субінволюції, ускладненій запаленням слизової оболонки геніталій, тривалість виділення лохій збільшувалася на 19,5 діб. Розсмоктування жовтого тіла тривало на 4,7 діб довше. Інволюція статевих органів затримувалася на 18,1 діб. Тривалість періоду до 1 стадії збудження статевого циклу і до запліднення підвищувалася на 21,9 і 37,0 діб відповідно. Тривалість неплідності на корову була більшою на 37 діб.

В корів з виділеннями на 5–15 добу післяродового періоду гнійно-катарального ексудату, провели диференціальну діагностику локалізації запальних процесів у геніталіях.

Із обстежених 45 корів гострий післяродовий ендометрит діагностували у 27 (60,0 %). У трьох з них (6,7 %) ендометрит супроводжується вагінітом і вестибулітом, а шести (13,3 %) – вестибулітом. Запалення слизової оболонки піхви та її переддвер'я зареєстровано у дев'яти (20,0 %) корів, а ще у дев'яти (20,0) тварин запалення виявлене лише у переддвер'ї піхви. У 33,3 % хворих корів ендометрит супроводжується ендocerвіцитом.

Висновки: 1. У зимово-весняний період року при прив'язному утриманні корів, неповноцінній годівлі та нерегулярному проведенні моціону нормальну інволюцію матки спостерігали лише у 25,8 % тварин, а у 74,2 – діагностували патології післяродового періоду (субінволюцію матки та запалення слизової оболонки).

2. Патологічний перебіг післяродового періоду призводив до зниження показників відтворення і підвищення розмірів неплідності.

3. Установлено, що запалення ендометрію в багатьох випадках супроводжується запаленням слизової оболонки інших відділів геніталій (цервіцитом, вагінітом, вестибулітом).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Прітикін М. Недуги ВРХ у сервіс-періоді / М. Прітикін // Farmer. – 2010. – № 11–12. – С. 94.
2. Козак В. Лікування післяродових захворювань у корів / В. Козак // Здоров'я тварин і ліки. – 2010. – № 7–8. – С. 28–29.
3. Логвиненко В.І. Профілактика післяродових захворювань корів / В.І. Логвиненко // Тваринництво України. – 2009. – № 2. – С. 28–31.

УДК 619:618.4/5–084:632

ОРДИН Ю.Н., ПЛАХОТНЮК И.М., ИВАСЕНКО Б.П.,

ВЕЛЬБИВЕЦ М.В., кандидаты вет. наук

Белоцерковский национальный аграрный университет

КОРРЕКЦИЯ РЕПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦИАЛА КОРОВ С СИМПТОМОКОМПЛЕКСОМ НЕБЛАГОПРИЯТНОГО ПРОГНОЗА ОТНОСИТЕЛЬНО ТЕЧЕНИЯ РОДОВ И ПОСЛЕРОВОДОГО ПЕРИОДА

В результате проведенного прогнозирования клинического состояния здоровья коров во время периода сухостоя, родов и в пuerперие на основании данных полученного прогноза, животным с показателями неблагоприятного прогноза в перечисленные периоды репродуктивного цикла, применяли-то или иное комплексное медикаментозное лечение в итоге, которое дало положительный лечебно-профилактический эффект. У животных, подвергшихся лечению достоверно ($p < 0,05-0,001$) меньше было отмечено патологических состояний во время родов, в послеродовом периоде, а также были минимальными размеры бесплодия.

Ключевые слова: бесплодие, субинволюция, метрит, прогноз.

Много проблем, связанных с прогнозированием вероятности возникновения акушерских и гинекологических болезней и бесплодия остаются еще не до конца